

■ I nogle besætninger giver spædgrisediarré en betydeligt øget dødelighed i grisenes første levedøgn, mens de grise som overlever egentlig fungerer godt efter overstået sygdom. I andre besætninger kan dødeligheden holdes under kontrol, men så bliver der desværre en del utrivelige grise. Arkivfoto.

af HELLE D. KJÆRSGAARD, svinefagdyrlæge MBA, LVK

Spædgrisediarré er ikke et uløseligt problem

For at komme spædgrisediarré til livs skal der nye midler i anvendelse

Spædgrisediarré er efterhånden ved at være et ældre bekendtskab i den danske svineproduktion, men alligevel er det stadig et alvorligt problem i mange besætninger. Vi har indtil nu ikke fundet en entydig metode til at håndtere problemet. Ligesom sygdommen også viser sig med varierende virkning imellem besætningerne. Nogle steder giver den en betydeligt øget dødelighed i grisenes første levedøgn, mens de grise, som overlever, egentlig fungerer godt efter overstået sygdom. I andre besætninger kan dødeligheden holdes un-

der kontrol, men så bliver der desværre en del utrivelige grise. Hvis ket af de to yderpunkter, som er værst, kan man jo selv vurdere, om begge giver en meget negativ påvirkning af det økonomiske resultat i besætningen.

Se på søerne som det første

Det vigtigste er straks at få undersøgt, om der kan være kvalitetssvigt i sofoderet, eller om proteinprocenten med fordel kan sænkes.

Hvis toksinniveauet ikke er alarmerende, og proteinprocenten også er i orden, bør hygiejnen gennemgås, ligesom vandforsyningen og kvaliteten af vandet tjekkes.

Desværre er det, selv når disse ting er i orden, ikke usædvanligt at have problemer med spædgrisediarré i besætningen. Og fordi der endnu ikke er udviklet en entydig behandling af sygdommen, må der i disse besætninger symptombehandles hos spædgrisene, således at flest mulige overlever og kommer bedst muligt igennem sygdommen.

Den symptomatiske behandling vil oftest medføre et forøget forbrug af antibiotika i besætningen, og det er jo af mange velkendte grunde u hensigtsmæssigt. Der er derfor et behov for at finde andre behandlingsformer, som virker.

Andre muligheder end antibiotika

Det er oplagt at prøve med et probiotikum, og derfor anbefalede jeg i en besætning, at man forsøgte med et produkt til at give smågrisene direkte i munden.

I en tidligere artikel i Hyologisk fra september 2013 beskrives, hvordan anvendelsen af HyoBoost i en besætning på 1.200 årssøer i løbet af tre ugehold reducerede antallet af nødvendige antibiotikabehandlinger af grise med spædgrisediarré med 80 procent. Set i et lidt længere perspektiv viste det sig, at denne udvikling fortsatte, således at der siden 14. juni 2013 stort set ikke er anvendt antibiotika til behandling af grise med spædgrisediarré i besætningen.

HyoBoost indeholder sukker og fedt, som de fleste andre produkter til svagfødte grise, men derudover er der et specielt probiotikum i produktet - tørret colostrum - og sidst men ikke mindst guaranapulver. Guarana er en plante, som har et højt indhold af opkvikkende stoffer, mest koffein.

Så man kan lidt populært sige, at de små grise får en stærk kop kaffe, og virkningen er tydelig - de får meget større energi til at patte soen. Det betyder, at de får mere af den livsvigtige første råmælk. Det giver grisene mere energi og et meget bedre passivt immunforsvar, så de kan modstå de infektioner, som fører til spædgrisediarré.

Specielt hos førstelægssøer er dette tydeligt, men det er jo også velkendt, at deres råmælk ikke har helt den samme kvalitet som de ældre søers. Derfor er det særligt nødvendigt, at grisene hos førstelægssøerne får rigeligt med råmælk.

Flere test

Resultatet i den første besætning betød, at produktet naturligvis skulle testes i andre besætninger med spædgrisediarré.

I en besætning opstod der et voldsomt akut problem med spædgrisediarré, hvor alle gyltekuld og cirka 50 procent af de øvrige kuld havde spædgrisediarré. Dødeligheden inden fravæning var indenfor kort tid steget med 2,5 procent, og de hårdest ramte gyltekuld udviklede sig til at være skrantede ved fravæning.

De tidligere beskrevne tiltag som sænkning af indholdet af råprotein med to procent i sofoderet og vandedesinfektion i alle afsnit blev straks sat i gang. Samtidig sikredes det, at grisehulerne var tørre og 35 grader varme, så grisene ikke fik varmetab efter fødslen.

Forebyggende blev grisene givet 1,5 milliliter HyoBoost morgen og aften de første to dage efter faring.

Grise, som blev behandlet med antibiotika, blev samtidigt smertelindret, så mælkeoptagelsen fortsatte.

Resultatet af indsatsen sås straks, og det allerede på det ugehold som var i faring ved besøget. Således var der allerede ved fravæning af de

■ Hos kuld med spædgrisediarré er det ekstra vigtigt, at hulen er varm, tør og ren.

■ En ny doseringspumpe har gjort tildelingen af produktet væsentligt lettere.

to første ugehold efter igangsættelsen af de nye tiltag tydelig forbedring af grisene og faldende dødelighed.

Det betyder, at der i besætningen nu er rimelig grad af kontrol med spædgrisediarréen, og at den forebyggende tildeling af produktet kan begrænses til de små grise og til grisene i gyltekuldene.

Den praktiske anvendelse skal være i orden

Efter test i flere besætninger har det vist sig, at anvendelsen af produktet ofte vil kunne bedre tilstanden i besætningen betydeligt, omend et resultat hvor problemet næsten forsvinder ikke kan forventes hver gang. Det er også klart, at en fortsat anvendelse, i det mindste til gyltekuldene, vil være nødvendig de fleste steder.

Der har fra flere brugere været klaget over, at dispenseringsflasken er for besværlig at bruge, og at produktet var lidt tykt for grisene at sluge. En henvendelse til producenten af produktet har betydet, at det nu er blevet gjort lidt mere flydende og bliver leveret med en dispenser, som er betydeligt bedre at bruge. ■